

Regional utveckling: Kortanalys

Folkmängd och befolkningsförändringar i Värmland och kommunerna andra kvartalet och första halvåret 2022

Ansvarig verksamhet	Regional utveckling
Kontakt	Anna-Karin Tollin
Datum	2022-08-29
Diarienummer	RUN/220288
Region Värmland Regionens hus 651 82 Karlstad	

Sammanfattning

Detta är en kortanalys av befolkningsförändringar i Värmland och de 16 kommunerna under andra kvartalet samt första halvåret 2022. Samtlig statistik publicerades av SCB¹ 2022-08-18 och har bearbetats av Region Värmland.

Under andra kvartalet har Värmlands befolkning ökat med 175 personer, till 283 343 invånare (se tabell nedan). Det motsvarar en ökning med 0,06 procent sedan den 31 mars. För hela första halvåret är ökningen på 147 personer, vilket motsvarar en ökning på 0,05 procent sedan årsskiftet. Första halvåret 2021 ökade länets befolkning med 26 personer, att jämföra med 48 personer första halvåret 2020 och 358 personer första halvåret 2019.

Pandemin satte i princip stopp för framför allt utrikes flyttningar, men även om vi inte är på samma nivåer som innan pandemin så börjar det röra på sig igen. Många osäkerhetsfaktorer som påverkar både inrikes och utrikes flyttströmmar, såsom pandemin, naturkatastrofer och väpnade konflikter, gör det svårt att säga något om trender och mönster vad gäller flyttningar. Vi har till exempel inte sett den inflyttning från Ukraina som vi först förväntade oss, utan det är svårt att förutse vart flyttströmmar tar vägen. Sammanfattningsvis kan dock sägas att första halvåret 2022 ser vi lite av en återgång till att det framför allt är invandringen som ligger bakom den positiva folkökningen, som innan pandemin.

Befolkningsförändringar andra kvartalet 2022

Under årets andra kvartal ökade länets befolkning med 175 personer, och tio av de 16 kommunerna såg en positiv folkökning². Den procentuellt största ökningen stod Grums för, som ökade med 46 personer (0,51 %). Den största ökningen till antalet skedde i Kristinehamn, som ökade med 57 personer (0,24 %). Den procentuellt största minskningen skedde i Munkfors, som minskade med 10 personer under andra kvartalet (-0,27 %). Den största minskningen till antalet stod Torsby för, där förändringen var -24 personer (-0,21 %).

Befolkningsförändringar första halvåret 2022

Under hela första halvåret ökade Värmlands befolkning med 147 personer³. Ser vi på första halvåret var det också tio kommuner som ökade invånarantalet. Även på halvåret skedde den procentuellt största ökningen i Grums, som ökade med 33 personer (0,36 %). Nästan lika mycket ökade Eda, där folkökningen var 30 personer (0,35 %). Den största ökningen till antalet skedde i Karlstad, som ökade med 167 personer (0,18 %). Den största minskningen både procentuellt och till antalet skedde i Säffle, som minskade med -98 personer (-0,64 %).

Födelseöverskott

Värmland har länge haft ett negativt födelseöverskott på helåret, det vill säga det dör fler än det föds i länet. Det är en logisk följd av att Värmland har en större andel av befolkningen som är äldre jämfört med många andra regioner. Trots att födelsenettet kan vara positivt enskilda kvartal, vilket det t.ex. var under andra kvartalet (+1), utjämnas dessa enstaka riktningssändringar på kvartalet när man ser på helåret. Att ett kvartal sticker ut åt något håll kan också påverkas av att SCB gör justeringar från föregående rapportering.

Första halvåret 2022 var det 1 313 levande födda och 1 595 döda, med ett födelsenetto på -282. Första halvåret 2021 var födelsenettet -277, att jämföra med -257 första halvåret 2020. Det är alltså ganska små förändringar. Tittar vi på födelseöverskottet per kön är det mer negativt för kvinnor (-161) än för män (-121) under första halvåret 2022.

¹ <https://www.scb.se/BE0101>

² Se ordlistan längst bak för förklaring av termer

³ Se tabell nedan

Flyttningar

Det har länge varit den utrikes inflyttningen (invandringen) som drivit den värmländska befolkningstillväxten, men mobiliteten minskade drastiskt under coronapandemin. Vi såg också en ökning i inrikes inflyttning till Värmland under pandemin, vilket kunde vara en följd av ökade möjligheter till distansarbete och ett större fokus på livskvalitet. Men minskningen i utrikes inflyttning och ökningen i inrikes inflyttning ser inte ut att bestå när vi ser på första halvåret 2022. Istället kan man ana en återgång till invandringen som den huvudsakliga orsaken till länets folkökning.

Det totala flyttningsnettot för första halvåret är 255 personer, jämfört med 176 för första halvåret 2021. Det inrikes flyttnettot är lägre första halvåret i år jämfört med förra året, -172 personer jämfört med -11 första halvåret 2021. Det utrikes flyttningsnettot, invandringen, fortsätter dock att öka igen efter pandemin. Under första halvåret 2022 hade vi ett invandringsöverskott på 427 personer, jämfört med 187 personer samma period förra året. Första halvåret 2020 var invandringsöverskottet 356 personer och 2019 var det 786 personer. Det utrikes flyttningsnettot såg alltså en tydlig nedgång under pandemin och är inte ännu tillbaka på samma nivå som innan 2020.

Flyttningar i kommunerna

Trots att det på länsnivå var ett totalt flyttnetto på 255 personer, inrikes flyttnetto på -172 personer och utrikes flyttnetto på 427 personer är det intressant att se hur olika det ser ut i kommunerna. Det är fyra av kommunerna som hade negativa totala flyttningsnetton; Filipstad, Säffle, Torsby och Årjäng. Men det betyder inte att samtliga flyttnetton är negativa. I Säffle och Årjäng var det enbart nettot mot övriga länet som var negativt medan man hade positiva netton från övriga Sverige och utlandet. I Filipstad och Torsby hade man ett positivt utrikes flyttningsnetto men negativt eller nollnetto i övriga kategorier.

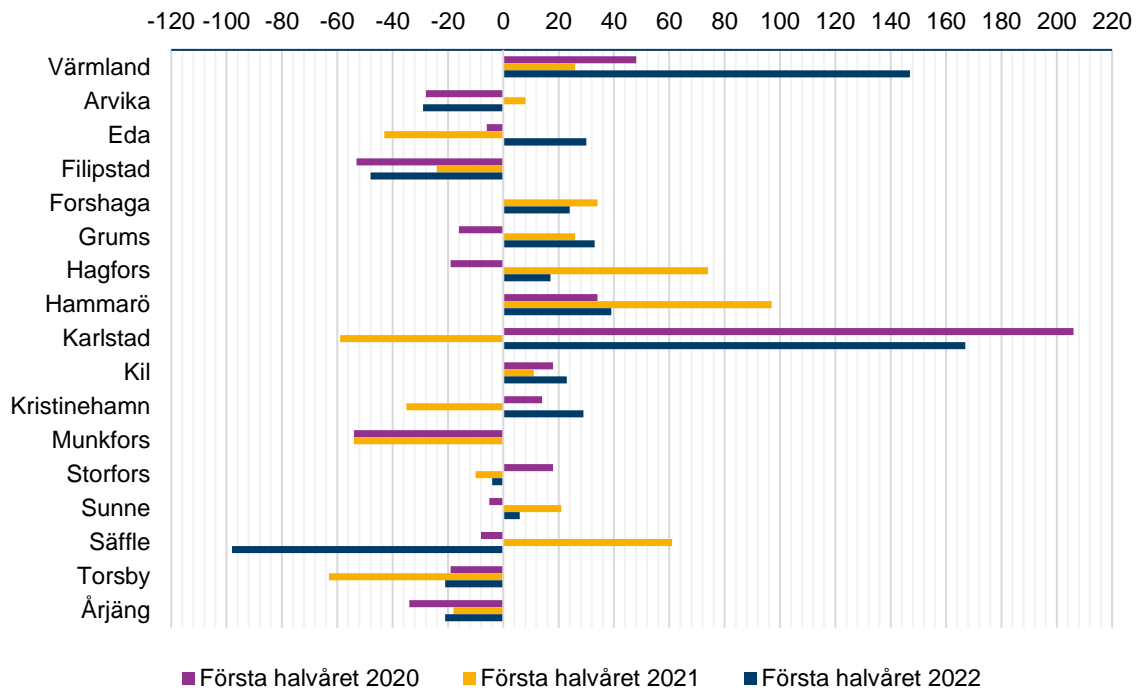
Men även bland kommuner med positiva totala flyttningsnetton ser det olika ut. Till exempel ser vi ett positivt totalt flyttningsnetto i Karlstad på 98 personer, och det positiva totala nettot kommer sig av inflyttning från övriga länet och från utlandet eftersom det inrikes flyttningsnettot är negativt även i Karlstad kommun. Den enda kommun där samtliga tre flyttningsnetton är positiva är Eda, som har ett totalt flyttnetto på 15 personer varav 3 personer från övriga länet, 7 personer från övriga Sverige och 5 personer från utlandet.

Tabell: Folkmängd och befolkningsförändringar i Värmland och de 16 kommunerna 1 januari till 30 juni 2022 (Källa: SCB)

	Folkmängd	Folkökning antal	Folkökning procent	Födelse- överskott	Flyttnetto totalt	Därav netto egna länet	Därav netto övriga Sverige	Därav netto utlandet
Värmland	283 343	147	0,05%	-282	255	.	-172	427
Arvika	25 825	-29	-0,11%	-69	30	14	-4	20
Eda	8 520	30	0,35%	7	15	3	7	5
Filipstad	10 355	-48	-0,46%	-38	-15	-6	-35	26
Forshaga	11 630	24	0,21%	4	19	-8	7	20
Grums	9 124	33	0,36%	-13	37	37	-5	5
Hagfors	11 570	17	0,15%	-32	32	-58	20	70
Hammarö	16 804	39	0,23%	20	17	-11	17	11
Karlstad	95 575	167	0,18%	22	98	149	-210	159
Kil	12 157	23	0,19%	2	17	15	-9	11
Kristinehamn	24 128	29	0,12%	-42	59	-4	53	10
Munkfors	3 680	0	0,00%	-17	14	28	-23	9
Storfors	3 944	-4	-0,10%	-13	8	-11	10	9
Sunne	13 361	6	0,04%	-10	2	-9	-15	26
Säffle	15 298	-98	-0,64%	-50	-58	-81	3	20
Torsby	11 451	-21	-0,18%	-36	-12	-23	0	11
Årjäng	9 921	-21	-0,21%	-17	-8	-35	12	15

Källa: SCB, bearbetning av Region Värmland

Diagram: Folkökning första halvåret 2020-2022 i Värmland och de 16 kommunerna (Källa: SCB)

Ordlista befolkningsstatistik⁴

Flyttning

Definition:

Händelse som innebär att en person byter bostad och att detta registreras i folkbokföringen.

Förklaring:

Statistiken över flyttningar delas upp beroende på flyttningens riktning: inflyttningar (till en viss bostad) och utflyttningar (från en viss bostad). Flyttningar kan ske både inom ett land (inrikes flyttningar) och mellan länder (utrikes flyttningar). Antalet flyttningar och antalet personer som flyttat kan skilja sig åt eftersom en person kan byta bostad mer än en gång under en viss period.

Exempel:

Om en person flyttar från Malmö till Göteborg räknas det i statistiken för Göteborg som en inrikes inflyttning och för Malmö som en inrikes utflyttning. Om personen istället flyttar från Malmö till Köpenhamn räknas det som en utrikes utflyttning (utvandring).

Flyttningsnetto

Förklaring:

Flyttningsnetto är skillnaden mellan antalet inflyttade och utflyttade personer under en viss tidsperiod till och från ett visst område. Det är alltså antalet inflyttade minus antalet utflyttade. Värdet kan vara positivt eller negativt. Om värdet är positivt talar man om ett flyttningsöverskott, vilket innebär att fler personer har flyttat in i ett område än ut. Om värdet är negativt talar man om ett flyttningsunderskott; vilket innebär att färre personer har flyttat in i ett område än ut.

Exempel:

Flyttningsnettot för Örebro kommun år 2011 var 1 013 personer. Under året flyttade 7 202 personer in och 6 189 personer flyttade ut. Det var alltså ett flyttningsöverskott på 1 013 personer år 2011.

Folkmängd

Definition:

Antalet personer som finns folkbokförda vid en viss tidpunkt, inom ett visst område.

Förklaring:

Folkmängden är synonymt med antalet invånare i ett visst område. I folkmängden ingår alla invånare oavsett medborgarskap. Asylsökande ingår inte i folkmängden.

SCB hämtar uppgifter om folkmängd, födda, döda och flyttningar från folkbokföringen på Skatteverket. Ibland finns en differens mellan årets folkmängd och föregående års folkmängd + födelseöverskott + flyttningsnetto under året. Differensen kallas för justeringspost. Justeringsposten består av levande födda, döda eller in- och utflyttningar som registrerats under perioden men avser någon tidigare period. Dessa händelser påverkar den utgående folkmängden och därigenom folkökningen.

Folkökning

Definition:

Mått på folkmängdens förändring för en viss region under en viss period.

⁴ Från SCB (<https://www.scb.se/dokumentation/ordlista/>)

	<p><i>Förklaring:</i> Period kan avse år, kvartal, månad med mera. Folkökningen för ett visst år beräknas som skillnaden mellan folkmängden den 31 december det året och den 31 december året innan. Folkökningen kan vara positiv eller negativ.</p>
Födelseöverskott	<p><i>Definition:</i> Differensen mellan antal levande födda och antal döda under en viss period.</p> <p><i>Förklaring:</i> Födelseöverskottet är positivt om det föds fler barn än antal personer som dör under en viss period och negativt om färre barn föds än antal personer som dör.</p> <p>Synonym: Födelsenetto.</p>
Inrikes flyttning	<p><i>Definition:</i> Flyttning inom Sverige, och som medför förändrad folkbokföringsadress.</p> <p><i>Förklaring:</i> En inrikes flyttning är både en inrikes utflyttning och en inrikes inflyttning. Om en person flyttar från Göteborg till Malmö räknas det som en inrikes utflyttning från Göteborg och en inrikes inflyttning till Malmö.</p>
Invandring	<p><i>Definition:</i> Varaktig flyttning till Sverige från ett annat land, och som registreras i folkbokföringen.</p> <p><i>Förklaring:</i> Grundregeln för att en flyttning ska anmälas till folkbokföringen är att den som flyttar ska ha för avsikt att bosätta sig i Sverige under minst ett år, men folkbokföringslagen (1991:481) tillåter vissa undantag. Invandring är oberoende av medborgarskap. Även svenska medborgare som flyttar till Sverige efter några års bosättning utomlands ingår därför i statistiken över invandringar. Invandringar betraktas precis som flyttningar som antal händelser och inte som antal personer. Men eftersom antalet personer som under ett år invandrar mer än en gång är mycket litet är det i princip ingen skillnad mellan antalet invandringar och antalet personer som invandrat.</p> <p>Asylsökande har under utredningsprocessen inte uppehållstillstånd och är heller inte folkbokförda. De ingår därför inte i befolkningsstatistiken utan tas med först när de blir folkbokförda.</p> <p>Synonym: Immigration.</p>
Invandringsöverskott	<p><i>Definition:</i> Differensen mellan antalet invandringar och antalet utvandringar under en viss period.</p> <p><i>Förklaring:</i> Invandringsöverskottet är positivt om det skett fler invandringar än utvandringar och negativt om det skett färre invandringar än utvandringar. Antalet flyttningar och antalet personer som flyttar kan skilja sig åt eftersom det i folkbokföringen går att registrera att en person invandrat eller utvandrat mer än en gång under en period. I</p>

praktiken visar invandringsöverskottet dock alltid differensen mellan antalet personer som invandrat och antalet som utvandrat.

Synonym: invandringsnetto

Utrikes flyttning

Definition:

Flyttning mellan Sverige och ett annat land.

Förklaring:

I SCB:s statistik räknas en utrikes flyttning som en enda händelse, antingen en utrikes inflyttning (invandring) eller en utrikes utflyttning (utvandring). Detta beror på att SCB har Sverigeperspektiv.

